

EL POLS DEL POBLE

Aquest mes de maig dos són els temes que estan en boca dels besaluencs: la polèmica remodelació i urbanització del Prat de Sant Pere, i les properes eleccions municipals.

Per una banda, les obres que s'estan fent al Prat, malgrat les asseveracions dels tècnics i autoritats competents sobre la rigorositat històrico - arquitectònica, la bellesa plàstica i la funcionalitat urbanística, tenen la crítica no gaire positiva d'una part dels nostres convilatans. En aquestes pàgines trobareu una mostra d'ambdues postures o opinions. Les obres encara tardaran uns mesos a acabar-se, però dia a dia s'anirà veient amb més detall com quedarà l'espai urbanitzat, tenint en compte les construccions que l'envolten, especialment el monestir de Sant Pere. Esperem que el seny de tots els responsables hi serà present en tot moment.

Pel que fa referència a les eleccions municipals, la presentació d'una única llista, després de diversos rumors i comentaris, deixa molt clar el resultat final.

Per diferents motius, alguns de més coneguts que altres, la candidatura d'Independents ha quedat sense alternativa.

Ara, amb tan sols un 5% dels vots dels possibles, segons el cens electoral (en aquest cas, entorn dels 100) serà ferma l'elecció del nou Consistori.

La gent del carrer, però, es fa diverses preguntes. En recollim dues: És bo o dolent que hi hagi llista única? Val la pena anar a votar si ja se sap el resultat?

Pensem que les respostes poden ésser diferents segons els raonaments que hi fem.

Caldrà sospesar-ho bé i actuar en consciència.

Coordinador: Joan López.

Equip de redacció: Pere Cerro, Teresa Cruz, Joan Grébol, Martí Guillamet, Joan Masmitjà, Teresa Mir, Joaquim Prujà.

Publicitat: Sílvia Oliveras

Impremta Aubert, S.A. Hospici, 9. Tel. 26 02 68. OLOT.

Fotocomposició: SERFO, S.A. Hospici, 9. Tel. 26 85 12. OLOT

Dip. Leg.: GI-153-84.

"Tallaferro" no es responsabilitza necessàriament de l'opinió que expressin els articles signats.

ÍNDEX

Editorial	1
El jutge (segona part)	2 - 3
Jo, detectiu / Ràdio Besalú / La cuina bona... ..	4
Germandat de Donadors de Sang / Àrea Joventut / Anecdolari històric	5
Homenots	6 - 7
Santa Maria de Besalú (segona part)	8 - 9
A tots els lectors / Arròs amb colomí	10
Sant Pere mutilat? / Pavimentació del Prat de St. Pere ..	11
Setmana Cultural / Col·legi públic Salvador Vilarrasa ..	12

EL JUTGE (segona part)

En Manel havia fet oposicions a jutge i les havia guanyades de carrer, com es diu vulgarment.

Altra vegada nous problemes per al senyor Antonio. Bé està un Guàrdia Civil, també un Policia de la Secreta i fins i tot dos advocats, però que a sobre de tot en una casa hi caigui un jutge ja és massa. I encara més un jutge català. Quedava dissimulat pel Garcia i encara més per allò de Senyoria. Senyoria per aquí, Senyoria per allà. Fins i tot el senyor Antonio se sentia com avergonyit. La senyora Engràcia ho passava més lleugerament, però darrera d'un taulell s'han d'escoltar moltes ximpleries. Què, senyor Antonio, a casa seva tothom cobra de l'Estat...? Bé, en Pere encara no, però tot arribarà...

En Pere no s'havia casat i vivia amb els pares. Era l'únic. En Manel Garcia, o "Su Senyoria", com vulgüeu, estava hostatjat en una pensió de la mateixa Ronda, tal vegada per fer menys carregosa la seva presència als pares. De totes maneres, els anava a veure sovint i el noi es desviava en atencions. El que passava era que els jutges, en aquella època, tenien molt bon tracte i moltes consideracions, però anaven molt escurats d'armilla, tant, que moltes vegades la senyora Engràcia havia d'ajudar la Senyoria a comprar-se un vestit nou perquè al vell se li havien esmolat les culeres dels pantalons i ja li transparentaven els calçotets.

Encara no hem entrat en el fet casual. Si bé sembla que amb un jutge a la família ja n'hi hauria prou, heus ací que el senyor Antonio es veié embolicat en un assumpte de mercaderia robada. Unes peces de tela que tenien una procedència dubtosa i de les quals, com és lògic, el senyor Antonio no sabia absolutament res. Cinquanta anys d'honorabilitat no es posen en joc així com així. Però el fet era evident. Uns desaprensus havien robat en un magatzem del carrer Més Baix de Sant Pere i ho vengueren tot al majorista que subministrava al senyor Antonio. La partida era important i aixecà molta polseguera en els medis policials. Tal vegada el preu de la mercaderia era una mica més baix de l'acostumat, però mai, això, no hauria fet sospitar al senyor Antonio. L'home es veia manillat i a la presó. Ell, que tenia representacions de la Justícia en el si de la seva família, i molt especialment tot un senyor jutge que fou (coses

del destí) l'encarregat d'instruir el cas. L'home prou intentà passar-lo a un altre jutjat, però la distribució era inalterable.

Més greu encara. Fetes les investigacions policials, aquestes queden a càrrec de l'Inspector de Primera, Joan Garcia, que es persona al lloc dels "autos", com es diu policialment, no com a fill predilecte del pare, sinó com a braç executor de la justícia. Fa les indagacions pertinents i provats que foren els fets es decretà per part del jutge la presó preventiva de tots els implicats en el robatori i posterior venda de la mercaderia robada, missió que s'encarrega al Sergent de la Guàrdia Civil, Jaume Garcia, perquè, acompanyat de dos membres del Cos, porti i tanqui al calabós del Palau de Justícia tots els membres de la banda, el majorista i els detallistes que havien venut les teles robades.

Nova presentació d'en Jaume a casa del pare i sense posarli manilles, en atenció a l'edat i a la persona, el portà juntament amb els altres als tenebrosos calabossos els quals, amb aquelles pedres matusseres i les reixes gruixudes que tanquen les finestres, fan l'efecte que qui ha entrat allà ja no en sortirà mai més.

La pobra senyora Engràcia està desesperada i demana ajuda al seu fill Pere. L'únic que pot salvar el pare però, sobretot, l'honor de la família.

Val a dir que tothom complí amb el seu deure. Tampoc no hauria volgut, el senyor Antonio, que hagués estat d'altra manera, però el destí juga moltes vegades estranyes partides que més semblen cosa d'un conte que no pas un fet real, com el que avui estic explicant. ¿Què hauria passat si en Pere no hagués estat allà per defensar el pare?

Com és de suposar, el jutge, en Manel, va haver de renunciar al cas perquè hi havia parentiu i es podia interpretar malament la seva hipotètica intervenció. Els lladregots foren jutjats per furt i els altres com a còmplices en la venda de la mercaderia robada. La pena fou més lleu com menys guany s'havien emportat, i no cal dir que la més petita fou per al senyor Antonio, que feia cara de tan bona persona que el propi jutge ho féu constar en la sentència, però el càstig havia d'ésser exemplaritzant i no hi podia haver excepcions. Una multa important i tres mesos de presó foren l'expressió mínimament acceptable.

CAJA DE MADRID

BESALÚ: Avinguda Lluís Companys, 5 - 5 bis. Tel. 59 00 00

Semblava talment que la Dominga Garcia tindria un col.lapse. El senyor Antonio n'era l'ànima i al mateix temps el cos. Cos i ànima estaven tancats a la presó per una taca ignominiosa que mai no s'havia d'haver produït. La bona fe del senyor Antonio l'havia fet caure en el parany d'un majorista sense escrúpols. Què pensaria la clientela? El barri n'anava ple de gom a gom, però el dilluns s'havia d'obrir. No podien passar tres mesos amb la botiga tancada i, qui faria front als comentaris de la gent?

El dilluns la firma "Dominga Garcia" obria les portes de bat a bat, com si res no hagués passat. Els fills havien demanat permís i la senyora Engràcia els dirigia amablement, però amb força ordre. El Guàrdia Civil, el Policia Secreta, l'Advocat i fins i tot el Jutge tallaven i plegaven pespunts, betes, tapapunts i tota mena de complements per a les dones. Mitges i mitjons. Calcetes i calçotets. Botons de totes classes. Gafets. Cremalletes i un bé de Déu de punyetetes que semblava mentida que poguessin caber dintre d'aquella botiga. Si fins i tot els calaixos semblaven extensibles! Muntanyes de puntes i randes. Trenlles de tots colors. Cintes de satí, de cotó, amb un doll de coloraines que rajava dels armaris oberts, mentre la senyora Engràcia i els seus quatre fills, tots ells granats, feien anar la mitja cana com saltataulells consumats. Els tres mesos passaren ràpidament i el prestigi de "Dominga Garcia" restà intacte. El retorn del senyor Antonio es féu plàcidament, com si es tractés d'un dia més a la botiga de betes i fils. Els fills, però, es retiraren cadascú a casa seva, a continuar l'ofici que havien escollit, ben a desgrat del pare. Només el jutge va deixar la pensió on s'hostatjava per anar a viure amb els pares i fer-los companyia.

Passaren els anys i el jutge fou promogut a Magistrat, però ell mai no deixà la rebotiga de la "Dominga Garcia". Jo el recordo vagament ja que la seva muller era una clienta addicta del senyor Antonio. Per a ella, ningú no tenia un assortiment tan complet i uns preus tan assequibles. I encara més. Un tracte tan humà. Era la nostra darrera parada les nits de Nadal o Reis perquè sempre ens descuidàvem una corbata o uns mitjons de llana per a l'avi. Aquella era sempre la primera botiga que s'obria i la darrera a tancar. Sempre amb el mateix tracte afable i comprensiu. Per més hores que s'hagués passat dret darrera del taulell, el sofert senyor Antonio

Una altra cosa important era la confiança. Tothom es podia

emportar allò que volia de la botiga del senyor Antonio sense pagar, amb la promesa que ja passaria. O bé donava dos jersers tot dient: "Tu posa't el que més t'agradi i l'altre ja me'l tornaràs...". Aquest estil amable i casolà dóna tanta confiança al client que sempre es creu que és a casa seva.

Cap al tard no era estrany trobar-hi el jutge ajudant el pare a embolicar un paquet o bé despenjant un calaix d'un armari quan el pare no hi arribava prou bé. El Magistrat era alt i sec. Ben plantat, amb els cabells gairebé blancs i l'esquena corbada, segurament de tant estudiar lleis i més lleis. Portava ulleres gruixudes i vestia pulcrament, però sense afectació. En tot cas es traslluïa que era "tot un senyor". Parlava poc, però tampoc no defugia la conversa amb un parroquià. El que feia era no estendre's gaire. Quan volia fer-se escàpol deia que ell només estava de visita i que l'únic que feia era ajudar el pare.

El senyor Antonio se'l mirava tot embadalit. Els altres fills venien a veure'l sovint, però cadascú tenia la seva vida i fills per encarrilat, cosa que feia que posés gran part de la seva estimació en el Magistrat. També la senyora Engràcia, que ara sortia més per la botiga perquè allò li donava una mica de distracció. Àdhuc era corrent que els veïns anéssim a fer petar la xerradeta a casa del senyor Antonio. Mai no he sabut com s'ho feia per dormir, perquè quan els contertulians marxàvem ell havia de recollir la botiga i en això sí que no podia ajudar-lo ningú, perquè només ell sabia el contingut de cada calaix i les mides més probables que s'hi trobaven. El senyor Antonio feia una parada per sopar amb la senyora Engràcia i "Su Senyoria" per, després, repassar tots els prestatges, no fos cas que l'endemà trobés alguna cosa fora de lloc.

Als amics més íntims se'ls permetien certes llibertats, i una d'elles era tutejar el Magistrat quan exercia de saltataulells a la botiga "Dominga Garcia", però això sí: tots li dèiem "Senyoria". Inclús el seu pare. "Vols abastar-me una dotzena de botons de nacre de la tercera lleixa, "Senyoria"?" Com és lògic, ho feia amb un aire entre orgullós i mofeta que el jutge acceptava esportivament, del pare i de tots els amics del veïnat.

El senyor Antonio va morir als braços de "Su Senyoria" la vigília de Nadal, estirat damunt del taulell. Un atac de cor se'l va emportar al Cel a vendre betes i fils a Déu Nostre Senyor.

Francesc Ventura i Siqués. 2-X-90

ASSEGURANCES DE LA LLAR
PLANS DE JUBILACIÓ, a
GESTORIA BASSOLS

JO, DETECTIU:

El robatori del collaret

-Dring... dring... -sona la campana.

-Sí, senyora. Què desitja?

-El cafè, si us plau.

-Ara mateix, senyora.

Aquesta és una casa on viuen unes persones riques. Hi viu una senyora que té una cosa molt important: un collaret d'or amb diamants.

Aquest és el cas d'avui: **El robatori del collaret.**

-Aquí té, senyora, el seu cafè.

-Gràcies, Aurora. Per cert, recorda que avui hauries d'arreglar la meua habitació perquè vindran el Sr. Duc, la seva senyora, el Marquès amb la seva muller i altres invitats a sopar i vull mostrar-los el nou collaret.

La criada va anar a netejar l'habitació mentre pensava: "No sé com pot deixar entrar la duquessa... Tan ambiciosa com és i amb el marquès, a més, sempre estan gat i gos! En fi...".

-Senyora, l'habitació ja és arreglada.

-Gràcies, Aurora. Tens la tarda lliure.

-Gràcies, senyora.

Al cap d'unes hores, quan ja s'havia acabat la visita, la senyora s'adonà que faltava el collaret. Em va venir a avisar i vaig dir que portaria el cas. Al cap d'un parell de dies em van dir que el Sr. Marquès havia mort. Jo vaig posar punt i final al meu treball. Ja sabia qui era el lladre.

Vostès saben qui és? Per què?

Bibiana Cruz i Balés (6è. EGB)

1r. Premi Òmnium Cultural de la Garrotxa

RÀDIO BESALÚ

La ràdio és un bon mitjà de comunicació, fàcil d'escoltar, ens fa companyia, ens distreu, ens dóna a conèixer coses i més coses, escoltem música, estem al dia i això és important, però també hi ha altres mitjans de comunicació, i molt bons, i un d'aquests és la nostra revista "Tallaferro" i la ràdio potser l'ha tinguda una mica oblidada, cosa que amb aquestes ratlles comencem a rectificar i nosaltres, la ràdio, ens volem servir d'aquest meravellós mitjà de comunicació que entra en totes les cases de Besalú, que ens consta que la gent rep amb fruïció i que és llegida per tothom tot i que la lectura no és pas el fort de molta gent. Doncs sí; des d'aquestes encisadores pàgines de "Tallaferro" nosaltres, la gent de la ràdio, de Ràdio Besalú, us presentem la programació per als mesos de maig i juny, ja que quan arriben les vacances d'estiu dels estudiants llavors hi ha moltíssimes més hores de programació i dies d'audició. Al final d'aquestes ratlles trobareu l'esmentada programació.

Aprofitant la gentilesa del claustre escolar, vam demanar al seu director si ens podia fer una enquesta de les moltes que fan, sobre la nostra ràdio; enquesta que va fer i de la qual hem pogut treure una bona experiència. I entre les contestes hi ha gent que ha respost que no saben ni que a Besalú hi hagués emissora de ràdio. És possible, això? Doncs sí! Llavors queda demostrat palesament que tots els mitjans d'informació són bons i que qui no n'escolta un llegeix l'altre, i a partir d'ara, encara que siguin poques ratlles, no faltaran al "Tallaferro" les notícies de Ràdio Besalú. Donarem prova que som vius i volem donar molta guerra en el bon sentit de la paraula. Per a tota aquesta gent que han contestat l'enquesta i que no saben que existia Ràdio Besalú, i per als qui en tenen notícia però encara no ens escolten, direm que Ràdio Besalú, emissora municipal, la vostra ràdio, té un planter de joves que fan uns programes senzillament fantàstics. Ja sé que no tots tenim el mateix gust, que no ens agrada la mateixa música a tots, que fins i tot alguns, quan comença algun programa determinat, tanquen

l'aparell, però amics, la Ràdio és i vol ser la vostra amiga i amb ella passarem moltes bones estones, i quan arribi aquell programa que trobeu carregós i que no suporteu, doncs tanqueu i a esperar el que us agrada, però us demanem que sigueu uns bons oients de la vostra emissora i aquesta és Ràdio Besalú que surt, sempre que la podeu escoltar, en el dial de la FM 107.2.

I veureu que quedareu parats d'una sèrie de joves i de programes que, senzillament, val la pena escoltar perquè són fets amb afecte, amb els cinc sentits, posant-hi tot el millor -que és molt- que té aquest jovent fabulós que forma Ràdio Besalú, la vostra Ràdio. Sempre podem trobar falles i coses que es poden millorar, estem oberts a totes les crítiques i suggeriments que vulgueu fer-nos; especialment la crítica constructiva us l'agraïrem molt i molt. I des d'aquestes senzilles ratlles, una crida a tots els qui vulgueu fer o presentar algun programa de ràdio, a tots els qui sentiu inquietuds pel món de la comunicació: Us esperem amb les portes i els braços oberts.

Gràcies, amics, per llegir-nos i escoltar-nos en el 107.2 de la FM, i aquí va la programació en la qual esperem que trobeu moltíssimes coses per fer-vos el temps més agradable, per fer-vos somiar, per fer-vos pensar que tot és bo i té la seva importància.

Programació maig - juny 1991

Dिवendres: de 6 a 7, "Macedònia", Guillem Gratacós. **De 7 a 8**, "Foc en el cos", Vicens Bosch. **De 8 a 9**, "Amb la mà al cor", Miquel Riu. **De 9 a 10**, "Tot és relatiu", Josep M. Oliveres. **De 10 a 11**, "Ferro colat", Jesús Banal. **D'11 a 12**, "D'hora en hora i punxo perquè em toca", Joaquim Moncanut. - Connexió amb Ràdio Olot.

Dissabte: de 9 a 10, "Fora d'òrbita", Miquel Riu. **De 10 a 12**, "Bon dia, Besalú", Xavi Borrego. **De 12 a 1**, "Good morning Vietnam", Jordi Vaquero. **D'1 a 3**, "Hot Dog", Miquel A. Mateos. **De 3 a 4**, "Gota a gota", Joan Zafont. **De 4 a 6**, "Rocapop", Xavier Roca. **De 6 a 8**, "Entre cometes", Martí Gironell. **De 8 a 9**, "Lo més bo", Esteve Garrigós. **De 9 a 10**, "Corrosió cerebral", Lluís Torrent. **De 10 a 11**, "Una mica de tot", Ferran Cuevas i Jordi Pujolar. - Connexió amb Ràdio Olot.

Diumenge: de 10 a 11, "Escoltem sardanes", Francesc Grau i Josep Abuin. **D'11 a 1**, "Basquetmania", Joan Rost. - Connexió amb Ràdio Olot.

La cuina bona, senzilla, ràpida i saludable de la Srta. Teresa Cucala OUS AMB CANSALADA I TOMÀQUET

Ingredients: (per a 4 persones). 4 ous. 200 grs de tomàquets madurs. 150 grs de cansalada virada (millor fumada). Oli. Pebre. Sal. Formatge ratllat.

Preparació: Al fons d'una plata d'anar al forn s'hi col·loca una capa de penques de la cansalada molt fines, i per sobre s'hi ratlla el tomàquet sense pela ni grana i s'amaneix amb oli, sal i pebre.

Es posa la plata al forn. Quan el tomàquet i la cansalada són ben cuits, s'hi trenquen els ous a sobre, ben col·locats; se salen, s'espolsen amb el formatge ratllat i es deixen quallar a foc moderat.

Si es vol, també queden bé sense el formatge ratllat.

Aquests ous són fàcils de fer, són molt bons i es queda més bé que si se serveix només els ous ferrats.

llibreria
Capellades

Papereria - Impremta -
Objectes escriptori -
Joguines.

Av. President Companys, 5 - Tel. 59 07 90. BESALÚ

GERMANDAT DE DONADORS DE SANG

Hola, amics.

Com sempre, fem acte de presència en la nostra revista "Tallaferro", aquesta vegada per recordar-vos dues coses. En primer lloc que el proper 16 de juny, un diumenge, hi haurà la reunió anyal de tots els donadors de sang que vulguin assistir-hi; tenen el dret de portar un acompanyant. Aquesta reunió se celebrarà a Girona, a les 10 del matí, a l'Auditori de la Mercè. En aquesta Assemblea General s'explicarà tota la memòria de les activitats efectuades durant l'any 1990, i s'acabarà amb precís i preguntes dels assistents. Per finalitzar l'acte cada any hi ha una cantada d'havaneres o bé un concert amb música selecta, i com a cloenda final un aperitiu d'allò més complet. Mentre es fa l'aperitiu de sortegen uns 50 o 60 regals cedits gentilment per cases comercials. Cada donador que entra a l'Auditori és obsequiat amb un número per a aquest sorteig a més d'algun clauer o altre petit detall. És, de veritat, un matí distret i de bon passar. Normalment s'acaba a dos quarts de 3. Si voleu venir hi quedeu convidats i us asseguro que de veritat ho passareu bé i tindreu ganes de tornar-hi. Espero que rebreu el corresponent butlletí que us ho especificarà.

Llavors una altra data, i aquesta sí, aquesta l'has d'apuntar amb majúscules en l'agenda, l'has de reservar sense excuses perquè es tracta precisament de la Diada del Donant a la Garrotxa, la festa en què tots plegats gaudim d'unes hores d'autèntica germanor i d'una sana alegria, la festa on no pots faltar de cap manera i que aquest any se celebra... el dia 30 de juny, com sempre un diumenge, el nostre diumenge, la nostra festa, la nostra diada, unes hores inoblidables en què tots plegats som una sola persona, una diada per recordar, senzilla, sense pretensions però afable, feta amb tot el cor, amb totes les ganes i en un lloc meravellós. Com sempre, serà a Batet de la Serra, als Prats de Nogué, un lloc únic per a una gent única, els donadors de sang i els seus acompanyants.

Què puc dir-vos jo que no sapigüeu vosaltres, tots els qui ja hi heu vingut!

Només en resta dir-vos que us esperem a tots els de sempre i molta més colla perquè allà tenen cabuda totes les persones que sentin bategar el seu cor envers els altres. No hi falteu, apunteu el 30 de juny, un diumenge, i prepareu el vostre esperit per una diada única i com cal.

I de moment res més. Només agrair-vos la vostra generositat sense límits en bé de tots els altres, el vostre altruisme, la vostra manera de fer sense cap recança, digna de tot elogi i un espill on tothom pot veure nítidament el camí a seguir.

Com sempre, queda a la vostra disposició per a tot el que us faci falta el vostre amic i delegat de la Germandat de Donadors,

Joan "Zafont"

ÀREA DE JOVENTUT - BESALÚ

El dissabte dia 20 d'abril, dins el marc de les activitats organitzades amb motiu de la festivitat de Sant Jordi, l'AJB va celebrar una activitat cultural.

A dos quarts de 10 del vespre **Mariona Comellas** (presentadora de TV3) va fer la lectura del pregó i seguidament la Coral Instrumental Alba (única coral de flautes del continent europeu) va oferir un recital amb temes com "El senyor de les pedres", "Pont sobre aigües tèrboles", "El cant dels ocells"...

Els actes van tenir lloc al monestir de Sant Pere.

Hi van assistir unes 230 persones.

...Als joves d'una de les poblacions que més estimo: **BESALÚ**, un lloc amb història, llegenda i... **VIDA!!!**

**Mariona Comellas (presentadora de TV3).
Pregonera de Sant Jordi 1991**

TENIA 16 ANYS QUAN VA MORIR

Devia ser com jo. Una persona jove com qualsevol de nosaltres. Estudiava tercer de BUP. Volia estudiar per poder ser algú el dia de demà.

Ella mai no ho hauria dit, que seria la pròxima víctima. Va morir de matinada; sí! Una "Vespino", una "Vespino" com la teva i la meva. I no era que anés a gran velocitat.

Ella era una noia molt responsable. Tampoc no va ser culpa seva. Els seus pares

li havien dedicat tants anys d'esforç constant, tantes esperances, havien projectat en ella tantes coses, tant d'amor, i ara... res, ja no els queda res de tot allò.

TONTAMENT, en un tres i no res tot esvaït, en l'aire, com el fum.

I pensar que si hagués portat el casc aquest malson no existiria i ella seria entre nosaltres, amb el seu somriure que era ple de vitalitat... Només per un simple casc!

Ella pensava, com tu i jo, que amb el casc feia el ridícul. I mirat fredament, ara sembla tan absurd! Ridícul? Tan ridícul que de la manera més simple et salva la vida.

Fes-ho almenys per ells, pels qui t'estimen. Perquè s'ho mereixen.

Els ho donarien tot per tu. Ja ho saps prou bé.

Pensa-ho, val la pena!

No ens fallis als qui t'estimem. Això és al teu abast, no t'ho prenguis en broma.

POSA'T EL CASC! Anònim

Edita: Àrea de Joventut

Recordem que tothom qui tingui edat compresa entre els 14 i els 20 anys pot entrar a formar part de la junta de col.laboradors de l'AJB. Cal tenir ganes de fer coses, idees, suggeriments, etc. Ens heu de fer arribat una fotocòpia del DNI i una foto carnet. Afanyeu-vos...!

Pròxima activitat: La pròxima activitat en la qual intervindrà l'AJB serà el concert del grup català "SAU" que tindrà lloc el dissabte dia 8 de juny al camp de futbol.

Aquesta activitat és organitzada juntament amb diverses entitats del nostre poble: Ràdio Besalú, Futbol Club Besalú, CMC, Comissió de Festes... **T'HI ESPEREM! NO HI FALTIS!**

ANECDOTARI HISTÒRIC DE LES ELECCIONS MUNICIPALS

Ara que tenim a prop unes altres eleccions municipals, en plena normalitat democràtica, podem comprovar que al llarg del segle XIX les eleccions, i també les eleccions municipals, no van seguir el mateix camí. El segle XIX fou un temps ple de conflictes i de guerres, i en el temps de pau de la Restauració (1879 - 1914), el caciquisme com a fórmula de control de les eleccions arribà a la seva màxima esplendor. Hi havia eleccions, moltes vegades amb sufragi universal, però les pressions dels diversos grups en el poder devaluaven aquesta democràcia en tot l'Estat. Així doncs, per exemple, els soldats, milicians i forces d'ordre públic pressionaven els electors. També hi havia pressions econòmiques i compra de vots. Hem trobat diversos exemples i queixes als lligalls de l'Arxiu Municipal sobre aquestes pràctiques:

-A les eleccions municipals de l'any 1872, instància presentada per Joan Gratacós i altres, protestant pel fet que els carlins es presenten com a "addictes" a la Monarquia regnant (la d'Amadeu de Savoia).

-A les eleccions municipals de l'any 1871 una protesta presentada per Josep Corominas i altres, sol.licitant l'anul.lació de les eleccions perquè: a) El president i dos secretaris de taula no van complir la seva obligació amb absoluta neutralitat (no en sabem res més); b) Pressions dels propietaris sobre els seus jornalers i dependents.

-A les eleccions municipals de l'any 1868 José María Gafas les impugna perquè: a) El Sr. Alcalde expedeix després del dia 15 moltes cèdules per votar; b) Pressions sobre els votants, amenaces laborals i de comiat als "artistes" i jornalers, etc...

-1891. Hi va haver anul.lació de les eleccions per part de la Comissió Provincial d'Eleccions per considerar que Francesc Soler, candidat a regidor, és contractista de l'Ajuntament com a subministrador de petroli, i també perquè Besalú només té 370 electors i les eleccions s'havien d'haver fet en un col.legi i no en dos. Però més tard es revoca l'anul.lació i s'ordena que es constitueixi la Corporació Municipal.

Josep Buch - Joan Masmitjà

Solució a "Jo detectiu"

La Duquessa i el Marquès es posaren d'acord per cometre el robatori. Després la Duquessa matà el Marquès per quedar-se amb el collaret. Les baralles i l'ambició no poden dur res de bo.

Miqwahs Plaça
Llibertat
BESALÚ

Pom de flors
Avgda.
Lluís Companys, 16
Tels. 59 12 52 /
59 02 76
BESALÚ

HOMENOTS - La Maria Balateu i Subirós

Una de les persones que ens pot parlar amb més propietat del Besalú de mitjans de segle és la Maria Balateu i Subirós, "la Maria Escrivant".

El dia que ens vam entrevistar amb la Montserrat, la seva filla missionera, ja van quedar clares les seves dades i el lloc de naixement. Recordem, però, que va néixer a l'Hostal de Can Caules Vell, davant del Clot, i que va venir a viure a Besalú als 18 anys. Eren cinc germans.

-Maria, parlem del vostre pare?

El meu pare era en Pep Balateu, un home que tota la vida va captar i reflectir amb ironia molts dels esdeveniments de la nostra vila. De petit, segons m'explicava ell mateix, havia estat el mestre d'en Francesc Cambó. Només n'hi havia un per a cent criatures. Llavors el mestre agafava els més espavilats i els feia donar lliçons als altres.

-Abans de continuar parlant del vostre pare, i ja que heu esmentat en Cambó, què recordeu més d'ell?

Jo, en Cambó l'havia vist alguna vegada quan baixava amb el seu Rolls, aquell cotxe tan preciós, i abans d'entrar a casa seva entrava a Can Vilarrasa, a Can Mariano, a Can Pericos, a Can Papet Vinyas... "Hola, Papet!...", deia...

Per mediació d'en Cambó varen venir "hermanos". El mestre era carlí i en Cambó era catalanista. Així que a alguns nens, com el meu germà, en Joan, els van canviar de col·legi i els van portar als "hermanos". Més tard van haver de tornar a marxar i llavors el pare el portà a Argelaguer. Les baralles entre carlistes i catalanistes eren tan fortes que, per exemple, en Ciset Llança tenia la claveguera rebentada i no podia fer obres perquè era catalanista.

-Una vegada fet aquest incís podríem tornar a parlar del vostre pare...

Doncs bé. Mireu. El meu pare feia de pagès i de rajoler. Amb el seu germà, en Joan, se n'anaven a fer els rajols al mateix lloc on havien de construir. Per exemple, van treballar al Collell.

En Pifarrer de Crespià li va arrendar la bòbila de Can Ordís, que tenia parada. Va estar un temps

treballant amb el meu germà a la rajoleria de Can Costa.

Un dia el pare se'n va anar a fira a Olot a comprar un animal. Va baixar amb una mula. Però al cap de poc, com que no era ben fermada, se li va escapar. Ja tens el meu pare que agafa l'euga i se'n va amunt a buscar l'animal. Quan passava per Castellfollit li van dir que si buscava la mula ja tornava a ser amb el qui li havia venuda, que era de Can Barrufa de Sant Aniol d'Aguges. Va anar-hi de dret i la hi va trobar. Des de llavors ja va tenir la mula batejada: es diria "Barrufa". Un dia se n'anava cap a la terrera amb la Barrufa. Com que el pare cantava, tot passant per Can Bonet la mula es va aturar potser creient que li deia "bo!". El pare continuà cantant fins que va dir a l'animal: "Tira, tira... que igualment no l'aprendràs!".

-Recordeu com es va viure a Besalú la proclamació de la República?

Sí, recordo que en Joan de Cal Rei i una colla de republicans, amb un timbal, ho celebraven fent soroll per tot el poble.

Cap a l'any 31, quan els republicans van portar les aigües del Ginebre a Besalú, es va començar a dir que no eren bones i que s'havien de portar dels Rajolins. A rel d'això al pare se li va acudir una sardana. Entre d'altres, hi havia una frase que deia: "Ara que la tenim a dins, volen la dels Rajolins...".

-Tot això era abans de la guerra. Però què recordeu de la Guerra Civil?

Cap a l'any 38 recordo que un dia va aparèixer al cel una gran vermellor cap a la part de Roses. La gent, esparverada, deia que si era una aurora boreal, que si un bombardeig alemany, que si un zeppelin... Més tard, i degut que teníem por, el lloc que anomenàvem "la bauma dels jueus" (la Mikwa actual) es va convertir en el nostre refugi. El forat d'entrada era la finestra del lavatori jueu, que encara estava per descobrir. El vam haver d'eixamplar perquè hi poguessin passar les persones grasses.

Durant la guerra teníem mossèn Anton amagat davant de casa. Era el rector de Juinyà. Els del comitè necessitaven la casa i el vam haver de

canviar d'amagatall. El vam portar a Can Jordà de Fares. Ja al final de la guerra, quan les forces republicanes fugien cap a França, el van obligar que els fes de guia. Però ell els va acompanyar fins al riu i, quan va poder, es va amagar darrera d'una mata i va tornar al seu refugi.

Quatre o cinc dies abans de l'entrada dels nacionals, hi va haver un bombardeig al Prat de Sant Pere i el meu pare en va sortir ferit. Ell mateix, en un dels seus versos deia: "En Pep se n'ha anat cap al Prat i una bomba l'ha tocat...". El dia 7 de febrer, entre 5 i 6 de la tarda, jo passava per allà al pont davant de casa meva, quan vaig veure un soldat que feia un forat. Li vaig preguntar per a què el feia, aquell forat. Em va respondre "para volar el puente". Jo li vaig dir: "Aquesta casa d'aquí al costat és casa meva. I tinc tres fills i el meu home...". Gairebé em vaig desmaiar. Aquell pobre noi, veient el meu estat, va dir-me: "¿Donde lo quiere?". Li vaig dir que en un altre lloc, on no destruís la casa. El soldat em va dir, tirant un xic més enllà: "¿Qué le parece aquí?". Llavors va fer el forat en la segona arcada. A les 7 del matí del dia 8 volaren el pont, i a la tarda, a les dues, entraven els nacionals. El mateix matí havia mort la meva mare, de manera que el primer enterrament que es va fer després de l'ocupació fou el seu.

-I del vostre marit, en Jaume, què en podríeu recordar?

En Jaume era de Banyoles i va venir a Besalú per treballar a la fàbrica de "Cal Coro", al despatx. La gent deia "Han llogat un "escrivant"...". Hi treballà cinquanta anys, fins que es va jubilar. També havia treballat a la fàbrica de paper de "Can Xeric", ara "La Confianza".

Durant la guerra li van demanar per portar els comptes del Sindicat Agrari i ell digué que no tenia temps perquè plegava a dos quarts de 10 del vespre de la fàbrica, i li digueren: "Fes-ho els diumenges al matí, que ara no has d'anar a missa...", i així ho féu.

Quan van cridar la seva lleva el destinaren a serveis auxiliars pel problema de la vista, i el posaren d'administrador a l'hospital militar de Banyoles, que era el monestir. Més tard el traslladaren a fer fortificacions a Vegas, un poble prop de Vilafranca del Penedès.

Recordo que quan era a Banyoles el vam anar a veure i com que no hi havia gaires cotxes, a Cal Ros, els nostres veïns, en Pep i la Pepa ens deixaren el carret i el burro. Carregàrem la mainada abrigats amb mantes i cap a Banyoles. El problema fou quan vam passar pel camp de Cal Ros, davant de "Car-gas", perquè el burro s'hi volia aturar i no tirava.

-I després de la guerra?

Va continuar treballant a Cal Coro. També portava, a més d'una companyia d'assegurances, la Seguretat Social de moltes empreses del poble. Aquestes feines li portaven crítiques i maldecaps. La gent li donava la culpa quan tardava a cobrar. De totes maneres sempre es demostrava, a la llarga, que aquestes crítiques no tenien raó.

-Parlem de la Montserrat, la vostra filla missionera. La seva decisió de fer-se monja us va sorprendre o no...?

Durant un temps ho va tenir molt callat, la seva intenció era fer-se monja, vull dir. El doctor Casas bé prou li deia que ens ho digués, però ella no s'hi veia amb cor, pobra Montserrat! Fins que un dia, venint de l'escola de Beuda ens va reunir al meu home i a mi i ens ho va dir: "És que em faig monja...". Ens pensàvem que se'n faria del Cor de Maria, però se'n va fer de les Germanes Blanques. Es veu que li va arribar un full informatiu sobre aquesta congregació i es va dir que si es feia missionera se'n faria de la seva. Quan ho va sentir, el seu pare fins i tot va plorar. Li dèiem que es posés a prova durant dos anys, però la vocació va ser tan forta que... ja ho veieu: per a sempre. Ah!, i ara se'n va a Moçambic.

-Quan se n'hi va, doncs?

Mireu, primer ha d'anar a Roma, després a Portugal a aprendre portuguès, després vindrà a casa i per fi, sí, a Moçambic.

Maria, podríem estar parlant molt més temps, però l'espai se'ns acaba i ens hem d'acomiadar. Moltes gràcies per haver-nos dedicat el vostre temps.

SANTA MARIA DE BESALÚ - Segona part

Per un document datat l'any 1029, veiem com el comte Guillem I el Gros rebia de l'abat del monestir de Sant Pere **300 modios calcis proptere edificationem palacii mei**. Sembla que aquesta col·laboració de l'abat de Sant Pere, tenia molt a veure, concretament, amb les obres d'una remodelació, bé que una nova edificació obrada a l'església del castell i dedicada a Santa Maria, la qual fou consagrada el 29 d'agost de l'any 1055.

La gran envergadura d'aquestes obres resta reflectida en el fet que a partir de l'any 1084 en els documents s'anomena **Castro Novo**, castell nou.

Malgrat tot, l'hereu i successor del comte Bernat I Tallaferró, Guillem I el Gros, distà molt de la talla del seu progenitor. Agressiu, mancat de tota ètica i moralitat, es lliurà a tota mena d'excessos i atropellaments. Sembla, però, que a les darreries de la seva existència volgué reparar les injustícies comeses. Morí l'any 1052.

Els seus fills Guillem i Bernat el succeïren i un temps corregnaren tots dos. L'hereu, Guillem II el Tro, segons les cròniques encara fou pitjor que el seu pare, que ja és dir. La seva mort l'any 1066 no s'ha pogut aclarir mai. Hi ha qui té la sospita que podia haver estat víctima d'un complot, en el qual no seria del tot aliena la participació del seu germà, el comte Bernat II. Aquest, des del primer moment, va mostrar-se un decidit protector de l'Església. L'any 1077, acollí al seu castell - palau de Besalú el llegat del papa Gregori VII, el bisbe Amat, i el concili de bisbes i abats convocat a Girona per tal d'establir-hi la disciplina eclesiàstica, ja que n'havien estat foragitats per l'arquebisbe metropolità de Narbona, totalment enfrontat a les tesis reformistes de l'assemblea conciliar.

Pels seus esforços en el restabliment de la disciplina, la moral i els bons costums, fou guardonat amb el títol de Cavaller de l'Església. Morí el 14 d'agost de l'any 1097.

En no tenir descendència, heretà el comtat de Besalú el seu nebot, Bernat Guillem, fill del seu germà Guillem II. El dia 1 d'octubre de l'any 1107 va contraure matrimoni amb la filla de Ramon Berenguer, comte de Barcelona. En morir sense fills, tal i com d'antuvi s'havia pactat, el comtat de Besalú passà a la casa comtal de Barcelona. Això s'esdevingué l'any 1111.

D'aquesta manera restava extingida la nissaga de la família comtal de Besalú, i amb ella el propi comtat, el qual tingué una

existència de dos-cents nou anys, si partim de la mort de Guifré el Pilós, primer comte independent. Ara bé, de fer-ho a partir de la divisió feta per Carlemany dels terrenys conquerits als àrabs, i fundats, segons el diploma del rei de França, Lluís el Pietós, a favor del monestir de Sant Esteve de Banyoles, en el qual s'esmenta que havia estat fundat pel comte - governador de Besalú, Odiló, l'any 785, aleshores serien tres-cents vint-i-sis anys.

A partir de l'any 1111, esgotada la dinastia comtal, el castell també passà a ésser propietat dels comtes de Barcelona, i serví de residència reial en nombroses circumstàncies. Poc després, però, hi ha un esdeveniment prou remarcable. El comte Ramon Berenguer IV, el 31 de maig de 1137, imposà la seva autoritat en referència als drets de la canònica agustiniana dependent de la congregació de Sant Ruf d'Avinyó, ubicada aleshores a l'església de Santa Maria **infra muros Bisuldunensis castris constitutam** o sigui, fora dels murs del castell. Posteriorment -la data és incerta-, però sempre anterior a 1161, el mateix comte procedeix a la cessió del recinte del castell per tal que la canònica agustiniana s'instal·lés a l'interior dels seus murs.

Aquesta circumstància comportarà, òbviament, una nova reestructuració del castell i d'una manera especial de l'església de Santa Maria, ja existent dins del seu clos i consagrada, recordem-ho, l'any 1055, per tal que sigui adient a les normes fonamentals per les quals es regien els monestirs dependents de Sant Ruf, emanades des de l'abadia matriu d'Avinyó.

Tanmateix, l'any 1171 la comunitat de canonges ja era definitivament instal·lada al castell. En referència a la canònica, hom es remet al proper capítol d'aquesta aproximació històrica, en qual versarà sobre Santa Maria.

L'any 1254, el rei Jaume I cedeix la fortalesa a Ramon de Pompeia, tot i reservant-se'n el dret.

En aquesta època el castell de Besalú, com bé ho palesen les escriptures signades l'any 1284, continua desenvolupant totes les seves pròpies funcions, administratives i judicials. També en l'aspecte defensiu, les seves fortificacions són prou importants com per permetre a Albert de Mendiona fer front als francesos.

L'any 1323, coincidint amb el conflicte contra el comte d'Empúries, Bernat de Pompeia hi fa unes obres de consolda-

"ALPHABET" L'ESTIU ES FA INTENSIU

Centre d'Idiomes

* Anglès * Francès * Alemany

- * Cursos d'Alemany per a principiants.
- * Preparació als exàmens oficials -Francès i Anglès-.
- * Classes de recuperació: Francès i Anglès.
- * Cursos intensius.
- * Informàtica.
- * Taller d'aeromodelisme.

ció. El 1360, de bell nou els documents parlen de reparacions als murs vells i de la construcció de nous, els quals ben segur que degueren afectar positivament la seva capacitat defensiva.

Les tropes de Pere III, l'any 1378, surten del castell de Besalú per assetjar Girona. El propi rei cedeix la seva habitació als seus cavallers en el castell.

Els conflictes amb els remences, els terratrèmols i, posteriorment la Guerra de la Independència, entre d'altres, deixaren la fortalesa pràcticament en ruïnes, fortalesa que l'any 1858 es trobava a càrrec de l'exèrcit. Concretament del Cos d'Enginyers, que també gaudia de l'abadia de Sant Pere, ja que aleshores servia de caserna.

És evident que la venda de tot el promontori i el seu acondicionament com a residència privada, va suposar la reordenació de tot el conjunt. En aquest sentit, les restes del castell van ésser aprofitades per bastir-hi un edifici rectangular de dues plantes amb quatre balcons a la façana de ponent.

Avui, les restes més visibles que es conserven de l'antic castell comtal -a més de l'ancestral torre remodelada el segle XVIII per tal d'allotjar-hi el rellotge- corresponen al Portal de la Força, la muralla de Rocafort, així com certa paraments ubicats precisament a l'edifici, on fins fa ben poc temps hi havia la caserna de la Guàrdia Civil. L'historiador Montsalvatje i Fossas hi identificà alguns fragments del palau dels comtes, entre els quals podria haver-hi l'estatge destinat a l'encunyació de moneda i bona part de la muralla.

Aquesta muralla, just en la seva part inferior, és formada per una fàbrica de carreus de pedra del país -per cert, molt malmesa i en un més que lamentable estat de conservació-, i resta coronada per un mur posterior en el qual hi ha finestres romànics tancats. Aquest sector podem molt bé considerar-lo com la part més antiga, ja que cronològicament cal situar-lo entre les darreries del segle X i les primeries del XI.

El Portal de la Força -avui carrer Comte Tallaferro-, de grans dimensions, en la seva cara exterior té un arc de mig punt format per dovelles de pedra del país, molt curtes, extradossades per una renglera de lloses planes. L'aparell dels fragments de mur conservats, és de petits carreus de pedra autòctona, just desbastats i disposats en uniformes i regulars filades, la qual cosa ens fa evident un tipus de construcció que palesa les característiques formes llombardes.

La part inferior resta sense cap obertura, i ha perdut l'arc interior, a ben segur rebaixat. En els seus brancals encara hi ha els ancoratges d'una porta. Just en aquest indret s'hi pot veure l'arrencada d'un mur de considerable gruix, el qual formava part de la fortalesa. Cal remarcar que abans de procedir-se a la pavimentació del sòl del carrer hom podia perfectament resseguir-ne el traçat.

Aquest sector pot datar-se dins el segle XI.

El mur del carrer de Rocafort presenta una alineació molt

irregular. Formava una torre prop del seu propi portal. Aquesta torre fou recrescuda amb còdols de riu tot formant filades més petites, quasi sense juntes, desproveïdes de morter. Aquest tram recrescut és d'època posterior. Això fa pensar que l'ampliació es devia fer juntament amb la del mur de la fortalesa, i que devia restar unificada amb el castell vell, a través d'un passadís per damunt del Portal de la Força. Aleshores, aquesta ampliació devia estar protegida per un recinte, el qual devia tancar el **Castro Novo** castell nou, el futur carrer de la Força, el castell vell i Santa Maria.

El tram central, just a l'alçada de les primeres finestres, presenta una evident disconformitat. La part inferior resta formada per unes fàbriques de carreus de pedra arenisca, tanmateix molt erosionada. La part superior presenta unes característiques encara més desiguals, és formada per carreus més reduïts amb juntes de morter de calç. Hi ha les restes de dos finestres romànics.

L'ancestral torre, ubicada en el punt més enlairat del promontori de Santa Maria, era integrada al conjunt del castell, formant part dels seus murs. La seva base és per sota del nivell actual del terreny. Aquesta torre de planta quadrada és bastida amb còdols de riu i presenta les arestes reforçades amb carreus de pedra del país. Una motllura de pedra autòctona, d'una tonalitat molt fosca, perfila el seu coronament. Des de la seva base s'accedeix, a través d'un passadís soterrat, al carrer de Santa Maria.

En el decurs del segle XVIII van fer-s'hi unes obres per tal d'instal·lar-hi el rellotge, i la torre es rematà amb merlets d'obra.

Encara que sigui de manera anecdòtica, no per això hom pot deixar d'esmentar que la instal·lació del rellotge degenerà en una sèrie de plets en referència a la propietat de la torre, entre els diferents propietaris de torn i els respectius ajuntaments.

En data 16 de juliol de 1931 l'Ajuntament, presidit per l'Alcalde Sr. Manel Fernández i Dilmé, aprovà en sessió ordinària, amb l'assistència dels consellers Srs. J. Ros, M. Juncà, N. Llansa, J. Palomer, E. Colomer, J. Pararols, Costa i Corominas, restituir la propietat de l'ancestral torre al Sr. Enric Siqués i Sutirà, aleshores propietari de la finca de Santa Maria, d'acord amb una sèrie de condicionaments entre els quals cal remarcar que l'Ajuntament tindrà sempre el dret d'ús i pas per tal d'atendre el bon funcionament del rellotge.

Per acabar aquest capítol, farem esment que l'actual rellotge va ésser una donació d'en Francesc Cambó, il·lustre polític i financer, de fondes arrels besaluenques, el qual vingué a substituir el que originàriament s'instal·là a la torre. El nou rellotge fou col·locat l'any 1922 segons el testimoni -que òbviament, agraïm sincerament- de la persona que al llarg de la seva vida s'ha preocupat del seu bon funcionament, el Sr. Lluís Teixidor.

J. Pèlachs

A TOTS ELS LECTORS DE LA REVISTA "TALLAFERRO"

Som ja a les portes d'una nova contesa electoral: les eleccions municipals.

En aquesta ocasió -ben segur que tots ho sabeu- a Besalú només s'ha presentat una sola candidatura: **UNIÓ INDEPENDENT PER BESALÚ**.

Evidentment, no volem, ni de lluny, formular cap mena de valoració a l'entorn d'aquesta circumstància ja que, honestament, creiem que no és precisament l'espai ni el moment oportú de fer-ho, donat que considerem, a més, aquesta nostra actitud plenament coherent dins el context d'uns valors ètics en base a unes conviccions plenament assumides.

Últimament, sovint ens hem pronunciat en el sentit que la propera legislatura serà, lògicament, l'inici d'una nova etapa per a Besalú la qual esperem i desitgem que sigui altament positiva a tots nivells.

D'entrada volem esforçar-nos a acabar de superar tot un llarg rosari de tensions, de crispacions i de desqualificacions personals -a voltes subtilment soterrades-, d'àmbit estrictament local i de procedència molt reculada, totalment negatives, i avui sortosament fora de context.

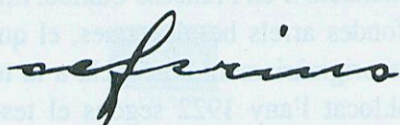
També volem incidir en la superació de les conseqüències d'un afer que si bé va mostrar-nos la solidaritat d'un poble, aquesta circumstància ha esdevingut angoixant per a tots, afectant el normal desenvolupament d'unes relacions que cal reconduir per tal de continuar avançant pel camí del progrés recolzant-nos en una llibertat responsable que pugui garantir-nos una convivència solidària per a tots.

Tot assumint responsablement aquestes realitats, es fonamenta precisament la raó de ser de la nostra candidatura, un col·lectiu format per persones a través de les quals es palesen diferents maneres de pensar i a qui ens mou un únic i clar objectiu: Treballar amb absoluta dedicació, honestat i il·lusió, per tal d'aconseguir per a Besalú la realització d'aquells projectes, d'aquelles iniciatives puntuals -a bastament especificades en el nostre programa d'actuació municipal- les quals han de possibilitar a tots els besaluencs l'assoliment d'una millor qualitat de vida, alhora que també, al nostre poble, a més de sentir-se íntimament orgullós d'haver heretat un conjunt monumental, que avui cal considerar com un testimoni d'excepció dins el context cultural del nostre país, que ocupi el lloc que per dret es mereix començant, òbviament, a partir de l'entorn comarcal propi.

La circumstància d'haver estat **UNIÓ INDEPENDENT PER BESALÚ** l'única candidatura, ens indueix a fer-vos avinents dues consideracions de vital importància per a tots:

La primera ens porta a l'evidència que tota la gestió i la governabilitat municipal recaurà damunt la nostra directa i total responsabilitat, amb totes les conseqüències, tant positives com negatives, que aquesta circumstància comporta.

En aquest sentit volem apel·lar a la vostra consciència cívica, incidint en la total i absoluta conveniència que cap besaluenc no s'abstingui de dipositar el seu vot el dia 26 perquè, a part d'èsser el testimoni del vostre, per a nosaltres important i necessari suport, serà també la vostra participació en l'exercici del vot, la que decidirà posteriorment la nostra tan convenient presència en els òrgans de gestió del Consell Comarcal.

c/. Ganganell, 21 - BESALÚ
c/. Pamplona, 88 - BARCELONA

Llista de persones que formen la candidatura

UNIÓ INDEPENDENT PER BESALÚ

- 1.- JOAN PÈLACHS I ROJALS
- 2.- FRANCESC GRAU I GRATACÓS
- 3.- SEBASTIÀ PÈLACHS I FARCY
- 4.- JOSEP OLIVERAS I SALA
- 5.- JOSEP ABUÏN I LAMELA
- 6.- MARIA BOSCH I GAYOLÀ
- 7.- FRANCESC FERNÁNDEZ I SÁNCHEZ
- 8.- FRANCESC BERTRAN I GRAU
- 9.- HORTÈNSIA JOU I SALA
- 10.- MARTA GRABULOSA I TRAYTER
- 11.- NARCÍS LAGARES I COROMINAS

Suplents

- 12.- JOAN TORRENT I CARITG
- 13.- JOAN BALATEU I GELADA
- 14.- PERE ESTAÑOL I CARRERAS
- 15.- ISIDRE VERGES I PALOMERAS

ARRÒS AMB COLOMÍ

No, aneu errats; això no és la secció de la Srta. Cucala, és un altre conte, és com una estampa de la vila, i mai dit amb més propietat, perquè fa referència als nostres temples romànics i als animalons alats que hi fan estada i que no són àngels sinó coloms, no de la pau, sinó de la merda.

Els canvis de la nostra societat no afecten només les persones. Els coloms també s'han hagut de reconvertir. Han passat de conuiu en una semi llibertat vigilada per tal que de tant en tant poguéssim menjar un arròs amb colom, a una vida "hippie" de camp que pugui i un creixent descontrol del creixement de l'espècie.

I com és natural, totes les masses piquen i de dues o tres parelles de coloms a cada campanar, que hi feien molt bonic i no embrutaven, s'ha passat a una parella de coloms a cada forat de les parets de les esglésies amb tot el que representa de brutícia, cagarades, restes de menjar, plomes...que donen als voltants del temple un aspecte d'abandó. Els teulats s'omplen d'herbes que dificulten el pas de les aigües i fan que els degoters siguin freqüents, les persones que passen per les vores de les parets sovint es troben que els cau una defecació al vestit o al cap i, dins dels campanars, grans pilons de fems que podrien femar tots els camps i horts de la vila i potser en sobriarien i tot.

Per això, des d'aquí, reivindico com a plat típic de la vila que no hauria de faltar en cap restaurant, l'arròs amb colom perquè, a més de ser molt bo, faria que els monuments de Besalú tornessin a tenir la netedat que els cal per ésser degudament admirats per tots els turistes que ens visiten.

J. Grébol

Si feu obres de qualsevol tipus, i necessiteu projectes, direcció, control de qualitat, càlculs...

VÍCTOR PUIG I COMPTA

ARQUITECTE TÈCNIC

Tècnic especialista en delineació d'edificis i d'obres.

Professor de dibuix i disseny. Tècnic informàtic.

c/. Consell de Cent, 51, 2^a - Tel. 59 05 03 BESALÚ

SANT PERE MUTILAT?

A Besalú s'està portant a terme l'arranjament i la remodelació de la plaça anomenada El Prat de Sant Pere, a càrrec del Departament de Política Territorial i Obres Públiques de la Generalitat de Catalunya, a través de la Direcció General d'Arquitectura i Habitatge, essent el Sr. Lluís Gelpi i Vintró l'arquitecte director, i la Sra. Montserrat Adroher i Tasis l'autora del projecte.

Està molt bé que es facin obres d'aquesta envergadura i més encara essent subvencionades per la pròpia Administració, però el que no està gens bé, sota el meu punt de vista particular, com a fill d'aquesta vila i amant de la història de l'art en general, és el tractament que s'està donant a la façana de l'església del monestir de Sant Pere.

Sant Pere de Besalú és una joia cabdal del romànic del segle XII, comparable amb Sant Pere de Roda. En la seva construcció intervien influències del lombard, de l'escola del nord d'Itàlia i de la del Rosselló, entre altres matisos. L'església té tres naus i un transepte amb una absidiola a cada braç. La capçalera és formada per una girola que origina un gran absis, el qual té dintre del seu mur tres capelles radials. La nau central és més alta que les dues de laterals, i és coberta amb volta de canó, mentre que les laterals són de quart de canó. Aquestes naus són reforçades amb arcs torals els quals descansen sobre pilars de secció cruciforme.

L'absis sostingut per vuit columnes aparellades, amb els capitells, alguns d'historiats amb temes bíblics, i altres de vegetals de tipus corinti, i algun amb decoració zoomòrfica. (Fan palesa la influència de les escoles del nord d'Itàlia).

Tant en la façana principal com en les laterals s'obren finestres que donen llum a les naus. Destaca en gran manera la que corona la porta. És formada per arquivoltes sobre columnes amb capitells també extraordinàriament decorats, i a banda i banda hi ha dos lleons afrontats i bellament esculpits (d'on es desprèn la influència de l'escola rossellonesa).

El que pot resultar d'una qualitat més pobre, almenys comparant-ho amb el seu entorn, resulta ser la portalada d'accés al temple, que fins fa poques setmanes era damunt d'una escalinata formada per quatre graons (que han desaparegut engolits pel terraplè i l'emporlanat, el gruix del qual ha deixat la rasant exterior de la façana a l'altura del graó superior).

També a banda i banda de la portalada existia una mena de sòcol que ha seguit el mateix destí que l'escalinata, amb l'agregant que en sobresortir un pam escàs per sobre de la rasant de l'actual emporlanat, s'ha començat la destrucció del seu coronament a fi que no quedi a la vista.

Alguns amb qui he parlat diuen que l'esmentat sòcol s'ha de suprimir perquè fou afegit a la façana. Sembla que perquè en altres temps el nivell de la plaça devia ésser més alt i fou rebaixat. Però tot i que això fos cert, com és possible que la pedra del sòcol sigui de la mateixa qualitat i textura que l'existent en la resta de la façana, i que en començar la seva supressió esmicolant-lo amb punxó i maceta es pot veure com els carreus s'endinsen cap a l'interior de la paret carregant-hi al damunt els carreus del mur de la façana?

Incomprensible em resulta que no es tingui cura de fer un tractament més adient en tractar l'entorn d'un monument tan cabdal del nostre patrimoni que, a més que hauria de ser conservat per als nostres fills, crec que també és patrimoni de tota la Humanitat. Repeteixo que no comprenc per què no és possible de reservar el nivell que fins ara tenia la façana, almenys en el seu entorn més immediat, deixant a la vista l'escalinata i les repisses o sòcols laterals, i no d'augmentar la rasant fins a sepultar-ne una part, i menys encara destrossar els vint centímetres, aproximadament, de la part superior del sòcol.

Besalú en té molts, de monuments, tant públics com privats. Ja fa una colla d'anys que fou declarat íntegrament tot el casc antic "Conjunto Histórico Artístico de Interés Nacional". Existint organismes que vetllaven per la seva integritat, entre d'altres "Patrimoni", "Amics de Besalú i el seu Comtat", el propi Bisbat, etc. Quan es volia restaurar o arranjat alguna façana, principalment, o algun interior en particular, aquests organismes assessoraven sobre les possibles reformes i restauracions a efectuar tant en immobles particulars com en públics.

Intolerable em resulta, doncs, ara que la pròpia Administració, òrgan que hauria d'ésser el primer a vetllar per la integritat de qualsevol monument, s'hagi convertit, almenys per a mi, en l'autor d'un fet inadmissible, com també m'ho resulta que cap altre organisme o entitat no s'hagi manifestat al respecte davant d'un fet tan lamentable.

Espero que aquest escrit tingui algun ressò abans no sigui massa tard, ja que si no, correm el risc que pugui arribar a ésser "Sant Pere Mutilat".

Pere Vilar i Soler

LA PAVIMENTACIÓ DEL PRAT DE SANT PERE

El conjunt d'edificis i espais que formaven l'abadia de Sant Pere, tot i que han sofert diverses modificacions al llarg dels segles, continua essent un dels punts més significatius de Besalú i representació important del romànic a Catalunya.

El Prat de Sant Pere era fins ara un espai residual, sense pavimentar, on els vehicles que hi circulaven aixecaven la consegüent polseguera i que quedava ple de bassals cada cop que plovia.

La voluntat del projecte elaborat pels tècnics de la Direcció General d'Arquitectura i Habitatge de la Generalitat de Catalunya és urbanitzar aquest espai però convertint l'església de Sant Pere en protagonista. Per tal de reforçar aquesta idea, la proposta no es limita a pavimentar el Prat, sinó també totes les embocadures de carrer que l'envolten.

Per raons desconegudes, el nivell del terreny que envoltava l'església va ésser considerablement rebaixat. Aquest fet és ben visible del cantó de l'absis, on es veuen els fonaments, i del cantó de la façana, cosa que va produir la necessitat d'afegir quatre esglaons a l'església i una bancada de pedra per amagar els fonaments.

El Prat de Sant Pere, com a espai privilegiat per la seva història i per la bellesa dels edificis que l'envolten (Can Llaudes, capella de Santa Fe, Casa Cartellà i Can Ferrer) mereix una utilització diferent de la que ha tingut els últims anys. El projecte proposa un canvi important en el sentit de convertir el Prat en zona per a vianants, limitant la circulació de vehicles al pas de veïns i al subministrament de mercaderies a les botigues i als bars existents.

L'eliminació de la circulació i l'aparcament de vehicles convertirà el Prat en un lloc agradable per estar-hi i passejar-hi. Com a alternativa, l'aparcament se situarà al Firal i als carrers adjacents.

Pel que fa a la solució arquitectònica adoptada, el criteri principal ha estat fer una intervenció molt clara i rotunda per convertir l'església en el centre d'interès. La importància del monument se subratlla, d'una banda, amb una plataforma d'entrada a l'església amb lloses de pedra de Centelles i, de l'altra, pavimentant el Prat amb unes tires de pedra de Centelles de 30 cms. d'amplada, que convergeixen a la porta de Sant Pere i que emmarquen un paviment format per pedres de la Sènia de 15 x 15 x 4 cms. La disposició d'uns til·lers seguint unes línies concèntriques, abraça el monument col·laborant a la seva emfasització.

De la banda dels habitatges es conserva, amb petites modificacions, la delimitació que marcava la vorada existent, pavimentant amb lloses de pedra de Centelles. La frontera entre els dos tipus de paviment, que són al mateix nivell, s'assenyala amb arbres i bancs per seure. La zona situada davant de Can Llaudes s'amplia considerablement per subratllar la importància de l'edifici.

La il·luminació es farà amb llums de parets situats als edificis i focus a les teulades. L'església de Sant Pere tindrà una il·luminació específica.

Les obres de pavimentació comporten també la renovació de totes les instal·lacions (clavegueram, aigua, electricitat i telèfon), que seran subterrànies, cosa que permetrà eliminar tots els fils que actualment travessen carrers i façanes.

Extracte de la memòria que acompanya el projecte de rehabilitació del Prat de Sant Pere, elaborada per Montserrat Adroher, arquitecte responsable del projecte.

SETMANA CULTURAL

Una vegada més hem gaudit d'una bona Setmana Cultural, plena d'activitats variades, divertides i profitoses.

Com heu vist en els programes distribuïts pel poble, a diferència del curs passat ens hem centrat a fer activitats diferents cada dia.

Els dos primers dies vam participar en la campanya "HOTS A TOCAR" d'educació ambiental; podeu demanar als vostres fills/es tot allò que hem après i que ens pot ajudar, a tots plegats, a millorar el nostre entorn.

Dimecres, amb xandall, esportives i moltes ganes de passar-nos-ho bé, esport vam fer.

Dijous vam distribuir-nos per cycles fent tallers i assistint en una obra de teatre en anglès. Vam acabar el dia observant i dibuixant bonics racons del nostre poble.

Divendres vam caminar
i a Palera vam arribar,
una arrossada vam menjar
i tot cantant vam acabar.

Ha estat una Setmana ben aprofitada per tots. Hem après, hem gaudit, hem conviscut dins i fora de l'escola amb un ritme diferent del de les altres setmanes. Ha valgut la pena l'esforç de tots plegats, i des d'aquí agraïm el suport i la col.laboració de tothom.

No voldríem acabar, però, sense fer menció d'un tema que ens preocupa: LA RESPONSABILITAT CIVIL DEL PROFESSORAT.

Suposem que la majoria esteu assabentats dels problemes que diversos mestres i professors pateixen dia darrera dia per aquesta qüestió.

El tema està en estudi (ja era hora), i esperem que l'Administració trobi una solució satisfactòria. Seria molt penós per a tots que totes aquestes activitats que surten de la rutina de l'aula les haguéssim de suprimir. Confiem que no serà així, i per tant, que l'any que ve, si a Déu plau, podrem celebrar una altra SETMANA CULTURAL tan o més profitosa i divertida que la d'enguany. **Claustre de professors**

Treballant el paper

UNA BONA NOTÍCIA. COL.LEGI SALVADOR VILARRASA

El nostre Centre ha guanyat un dels deu primers premis del concurs **Estima la terra** que ha organitzat CODORNIU. El concurs consistia en una sèrie de redaccions i dibuixos de caràcter ecològic. El treball presentat per en JORDI GÜIBAS I JUANOLA n'ha estat el guanyador.

El premi obtingut és el següent:

-500.000 ptes. per al Col.legi en material didàctic.

-250.000 ptes. per als tutors en concepte de beca / estudi.

-Per a tots els alumnes de 7è. i 8è., diploma, samarreta, cassette amb la cançó i excursió a Montserrat per fer-hi una gran festa i plantada d'arbres, el dia 17 de maig.

Han col.laborat en aquest número:

DIPUTACIÓ DE GIRONA

Caixa de Girona

